

СЕКЦІЯ 2

АКТИВІЗАЦІЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

УДК 351.82(477):330.341.1

Климчук О.В., д.е.н., професор
Донецький національний університет імені Василя Стуса

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ

Рушійна сила економічного зростання полягає у використанні та постійному вдосконаленні передових технологій, а стабільність економічної динаміки має забезпечуватися за рахунок науково обґрунтованого та компетентного управління інноваційними процесами [1]. Процес економічного зростання буде залежати не тільки від створення нових знань і умінь у вигляді інновацій, але й від ступеня їхнього поширення та масовості застосування. Принципова сутність інновації полягає в раціональному поєднанні основних складових технології і бізнес-моделі. Розроблені інновації мають ефективність лише в тих випадках, коли поширюються із однієї галузі економіки в іншу [2].

Проводячи оцінку інноваційного розвитку на макроекономічному рівні, його потрібно розглядати як процес постійного структурованого удосконалення в піднесенні національної економіки на основі практичного використання наукових знань для зростання обсягів виробництва, підвищення якості суспільного продукту, зміцнення конкурентоспроможності й прискорення соціального прогресу в суспільстві [3, 4]. Відтак, запровадження інновацій формує сприятливі умови для ефективного використання інноваційного потенціалу різних суб'єктів господарювання (індивід, підприємство, галузь,

регіон, держава), що у подальшому створює передумови для зростання добробуту суспільства та забезпечення максимально виважених шляхів його реформування відповідно до прогресивних світових тенденцій.

Використання інноваційного процесу як способу конкурентоспроможного виробництва є актуальними повсякчас, особливо для економік країн, що розвиваються, до яких належить Україна. Наразі нагальним завданням є створення національної системи інноваційного розвитку, де органічно будуть поєднуватися наука й виробництво, що в подальшому зумовить упровадження наукових розробок у нову техніку та технології, їх серійне випробування й використання у господарській діяльності, забезпечуючи зростання науково-технологічного рівня вітчизняної економіки та її ефективності.

На законодавчому рівні державний механізм регулювання інноваційної діяльності в Україні має інтенсивний процес свого нарощування на основі відповідних законів, постанов, указів, програм і проєктів національного масштабу. Зокрема, згідно із ЗУ “Про інноваційну діяльність”, інновації – це новостворені (застосовані) та (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру і якість виробництва та (або) соціальної сфери [5]. Лише науково обґрунтована державна політика інноваційного забезпечення розвитку галузей економіки сприятиме зростанню науково-технічного прогресу. Створення цілісної системи пріоритетних напрямів інноваційної діяльності та запровадження прозорих механізмів їхньої реалізації передбачено ЗУ “Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні”, який має на меті забезпечення інноваційної моделі розвитку економіки через концентрацію ресурсів держави на пріоритетних напрямках науково-технічного оновлення виробництва, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому й зовнішньому ринках [6].

Таким чином, в Україні потрібно здійснювати акцент на інноваційний напрям розвитку, тому що наукові знання й досвід та їхнє комерційне використання є фундаментом сталого економічного зростання. Економічна мотивація й широка здатність інновацій до поширення в інші галузі виступає головним вектором для підприємців у напрямі постійного інноваційного пошуку. Цей процес прискорює темпи розвитку науково-технічного прогресу (НТП) та сприяє зростанню ефективності виробництва у всіх сферах діяльності. Водночас відбувається активізація соціально-економічного піднесення суспільства, підвищується рівень життя населення, відкриваються нові можливості подальшого розвитку особистості, творчого потенціалу, що створює підґрунтя для нового витка НТП.

В екологічному сенсі наслідки науково-технічного прогресу можуть супроводжуватися як негативними, так і позитивними проявами. Потенційні можливості сучасних інновацій полягають у зменшенні навантаження на природу, а також забезпеченні нейтралізації наслідків негативного впливу. Внаслідок упровадження науково-технічних інновацій відбувається вивільнення ресурсів (природних, матеріальних, трудових, фінансових тощо), створюються сприятливі передумови залучення у виробничому процесі ресурсів, що раніше не використовувалися і є більш дешевими, здійснюється зростання конкурентоспроможності виробленої продукції. Впровадження інновацій зумовлює не лише підвищення рівня ефективності діяльності різних підприємств, а й сприяє економічному зростанню країни загалом.

Література

1. Макаренко І.П., Копка П.М., Рогожин О.Г., Кузьменко В.П. Національна інноваційна система України: проблеми і принципи побудови. Київ: Інститут проблем національної безпеки, 2007. 520 с.
2. Климчук О. В. Економічна сутність розвитку інноваційних процесів у виробництві біопалива. *Вісник аграрної науки*. 2014. № 8. С. 62–65.

3. Ришов В. Перспективи інноваційного розвитку України (аналітична доповідь). URL: <http://www.niss.gov.ua>.
4. Климчук О.В. Управлінські аспекти формування економіко-енергетичної безпеки України на засадах розвитку біоенергетики: Монографія. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2021. 576 с.
5. Про інноваційну діяльність: Закон України від 05.12.2012 р. № 40-15. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
6. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 05.12.2012 р. № 3715-17. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.

УДК 338:436-043.86

Скрипник В.В., к.е.н., доцент
Луганський національний університет ім. Т. Шевченка

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН

Трансформаційні процеси у національній економіці викликали глибокі та масштабні інституціональні зміни в аграрному секторі. Ринкові перетворення вітчизняного аграрного сектору мають суперечливий характер і поки що є незавершеними. На місце дореформених інститутів прийшли якісно нові інститути, що мають відповідати ринковим вимогам, а їх формування і розвиток відбувається здебільшого штучно, шляхом запозичень, без урахувань особливостей та соціально-економічних умов аграрного сектору, а також незважаючи на специфіку національної економіки.

Економічний зміст, особливості, проблеми аграрного сектора економіки займають провідне місце у працях вітчизняних учених економістів аграрного